

KRONIEKEN

Algemeen en titel 3.1

De waarde van de wetsgeschiedenis
Welke waarde moet straks, na invoering van de Boeken 3, 5 en 6 NIEUW BW, worden gehecht aan de parlementaire geschiedenis? Veel waarde, zullen de meeste juristen geneigd zijn te veronderstellen. Bij elke pas ingevoerde wet speelt de wetsgeschiedenis een belangrijke rol. Dat geldt zeker voor het NIEUW BW waar zo lang aan geschaafd is. Naarmate de invoeringsdatum verder achter ons ligt, zal de betekenis van deze historische achtergrond allengs verminderen. Deze visie kan gerust als gemeengoed onder Nederlandse juristen worden gekwalificeerd. In het buitenland ligt dat anders: in de *common law* landen is de betekenis van de wetsgeschiedenis minimaal, in de Duitse Bondsrepubliek daarentegen wordt nu nog regelmatig met de geschiedenis van het uit de vorige eeuw daterende BGB geschermd.

Ook in ons land lijkt echter de wetsgeschiedenis geen rustig bezit meer, nu G. H. A. Schut hier in een redactioneel in RM Themis 1987, blz. 265 e.v. onder de titel 'NIEUW BW en de vrijheid van de exegeet' stelling tegen neemt. Onder aanhaling van de inderdaad merkwaardige lotgevallen van art. 6.3.2.5 verdedigt schrijver een volledige uitlegvrijheid bij de interpretatie van het NIEUW BW. In navolging van Paul Scholten wijst hij er op dat het parlement niet de toelichting, maar de tekst goedkeurt. Op deze zienswijze is in het algemeen wel wat af te dingen, zoals men kan lezen bij H. J. Sniijders, *Rechtsvinding door de burgerlijke rechter*, diss. Leiden, Deventer 1978, blz. 45. Dit geldt in het bijzonder bij het NIEUW BW, waar tekst en toelichting vaak een symbiose vormen die niet ongestraft gesplitst kan worden. Schut heeft gelijk voor zover hij betoogt dat de wetsgeschiedenis niet het blijvende primaat onder de argumentatiemethoden kan opeisen. Hij onderschat echter het belang dat er naar huidige inzichten zeker direct na de invoeringsdatum aan zal toekomen.

Schoordijks Algemeen deel

Het redactioneel van Schut komt ook aan de orde in de uitvoerige bespreking van Schoordijks *Vermogensrecht in het algemeen naar Boek 3* door NIEUW BW-regeringskommissaris W. Sniijders in NJB 1987, blz. 1315-1318. De recensent signaleert enkele misslagen, maar toont zich overigens zeer content met dit boek. Hij wijst er op dat afwijkende meningen, 'zoals er ook in het boek van Schoordijk te

vinden zijn', naderhand alsnog geldend recht kunnen worden. Voorts stelt hij dat het NIEUW BW een werk van lange adem is en dat het hechten van een al te grote betekenis aan de oudere parlementaire stukken verstarrend zou kunnen werken. Het boek van Schoordijk is in dit blad besproken door P. Clausing (Kwartaalbericht Nieuw BW 1987/3, blz. 81-84).

Verkeersopvattingen

In het NIEUW BW komen we op verschillende plaatsen een verwijzing naar de verkeersopvattingen tegen – zie het overzicht in *Het Nieuw BW in 400 trefwoorden*, Deventer 1983, blz. 348. Een van de eerste opstellen over dit begrip is dat van B. G. P. Rogmans in de bundel *Ex Iure/Veer-tien opstellen bij het veertiende lustrum van Societas Iuridica Grotius en de vierhonderdenvijfde geboortedag van Grotius*, Arnhem 1987 (blz. 141-155). Schrijver constateert een verschil tussen de verkeersopvattingen waar Boek 3 naar verwijst en die van Boek 6. Hij ziet de verkeersopvatting allereerst als een kapstok voor de rechter, een *starting point* voor concrete rechtsvorming door de rechter' (blz. 155).

Titel 3.1

Bestanddeel

Art. 3.1.1.3. is een van de zojuist genoemde bepalingen waarin naar de verkeersopvatting wordt verwezen. Men raadplege hierover het geciteerde opstel van Rogmans in de *Ex Iure-bundel*.

Strijd met publiekrecht

Binnenkort hopen wij in dit blad een annotatie op te nemen bij het arrest HR 27 maart, NJ 1987, 727 (M.S.), AB 1987, 273 (F.H.v.d.B.) inzake gemeente Amsterdam/Ikon. Thans reeds kan verwezen worden naar de beschouwing van N. Verhey in NJB 1987, blz. 1309-1314, die is ingegeven door dit belangrijke arrest. Ook in het preadvies *Aspecten van particuliere en gemeentelijke exploitatie van bouwgrond*, Publikatie van de Vereniging voor Bouwrecht nr. 15, Deventer 1987, blz. 65, 113-114 wordt beknopt op de betekenis van genoemd arrest ingegaan.

Boek 6 titel 5

Derdenbeding

Het Citronas-arrest heeft in dit blad al aan ernstige kritiek bloot gestaan van de kant van annotator F. Haak

(Kwartaalbericht Nieuw BW 1986/4, blz. 118). Naast S. C. J. J. Kortmann in *Ars Aequi* 1986, blz. 775 onderwerpt thans ook B. J. Breukers, WPNR 5851/5852 (1987), het arrest aan een kritisch onderzoek. De uitkomst van zijn betoog zal velen plezier doen: terug naar Eggens, zoals deze in 1932 de regel van art. 1376 BW nieuw formuleerde.

Algemene voorwaarden

De totstandkoming van een wettelijke regeling van algemene voorwaarden zal de literatuur over dit onderwerp ongetwijfeld doen toenemen. Een eerste handvol bijdragen kan nu reeds worden gesignaleerd. In *Ars Aequi* 1987, blz. 710-716 geeft A. S. Hartkamp een heldere samenvatting van de nieuwe wet. In het supplement 1987 op zijn handboek-in-woording *Verbintenissenrecht in ontwikkeling* (Deventer 1987) bespreekt J. M. van Dunné ditmaal de algemene voorwaarden, exoneratieclausules en garantiebedingen. Bij de behandeling van de algemene voorwaarden trekt schrijver eerst fors van leer tegen publikaties van uw kroniekschrijver: deze zou 'visies veronachtzamen' (blz. 8), een 'fervente aanhanger van de historisch-psychologische methode van uitleg' (blz. 41) zijn, 'een uiterst vertekend beeld van de praktijk van de rechtspraak' geven (blz. 47), kortom 'Leidse school' zijn (blz. 42). Ook afdeling 6.5.2A moet het ontgelden: 'Wat is eigenlijk de meerwaarde van de regeling van afd. 6.5.2A NIEUW BW? Duidelijkheid, rechtszekerheid? Ik geloof er niets van; (...)' (blz. 47). Wetgeving inzake algemene voorwaarden is niet iets typisch Nederlands. Integendeel, het lijkt erop dat ons land een van de hekkensluiters is onder de Westeuropese staten als het om wetgeving als deze gaat. Een Engelstalig overzicht van wetgeving in landen om ons heen is onlangs gepubliceerd in de Geschriften van het Molengraaff Instituut voor Priivaatrecht. Ten slotte vermeld ik het preadvies van F. H. A. M. Thunnissen voor de Vereniging voor Bouwrecht – zie hierboven de Kroniek Algemeen en Titel 3.1. Hierin wordt op blz. 107-112 aandacht besteed aan de algemene voorwaarden bij gronduitgifte.

E. H. Hondius